

Expositie over 50-jarig logo NS in Spoorwegmuseum

De Mat '64 werd als eerste serie treinen voorzien van de toen nieuwe huisstijl van de NS.

FOTO JEANPIERRE GEUSENS

UTRECHT

WIM LANGEJAN

Iedereen kent het. En het is zo vertrouwd dat het er voor je gevoel altijd al is geweest: het logo van de Nederlandse Spoorwegen. In 1968 werd het ingevoerd en vanaf mei wordt in het Spoorwegmuseum in Utrecht een tentoonstelling gewijd aan de toen nieuwe huisstijl, waar het logo onderdeel van is.

Bij de NS moesten ze er 50 jaar geleden wel aan wennen, weet Evertjan de Rooij van het Spoorwegmuseum: knalgele treinen, met blauwe strepen! "Ze vonden geel wel erg besmettelijk." Ze waren het anders gewend bij de spoorwegen: donkerrode diesels, donkergroene elektrische treinen en donkerblauwe internationale treinen.

Maar de nieuwe kleuren kwamen er, én het nieuwe logo met de pijlen naar links en rechts. Een ijzersterk logo, dat al snel een plek kreeg in het collectieve bewustzijn. En een complete huisstijl, die consequent doorgevoerd werd: niet alleen in en op de treinen, maar ook op de uniformen, bewegwijzering, vertrekstaten, dienstregelingen en het briefpapier.

De NS kon zich met de nieuwe huisstijl presenteren als een modern en aantrekkelijk alternatief voor auto en vliegtuig. Eerdere pogingen, vlak na de oorlog, om een nieuw logo te creëren liepen op niets uit. De reden: het ontwerp

(een abstracte versie van een spoorwagenwiel met de vleugels van handeldsgod Mercurius) werd niet consequent doorgevoerd.

In 1968 lukte het wel. En omdat het 50 jaar geleden is dat die huisstijl werd geïntroduceerd, opent op 26 mei de tentoonstelling Baanbrekend Design, 50 jaar NS Huisstijl in het Spoorwegmuseum. Op een toepasselijke plek: in een van de coupés van de Mat '64, de eerste serie treinen die in de nieuwe kleuren de fabriek uitrolde.

Die treinen gingen er twee jaar geleden uit en het Spoorwegmuseum heeft er eentje in de collectie. "We schroeven de banken uit een van de coupés en die wordt dan, samen met de balkons, de tentoonstellingsruimte", zegt De Rooij. Te zien zijn schetsontwerpen van de huisstijl en het logo, maar ook voorwerpen in die stijl, zoals bordjes, petten, affiches en zelfs asbakken.

Gert Dumbar, de ontwerper van de huisstijl, zal op enig moment aanwezig zijn op de tentoonstelling. De Rooij: "Dumbar is nu 78 jaar oud. Het ontwerpen van de huisstijl van de NS gaf zijn carrière een grote impuls, hij is daarna een grote naam in de ontwerpwereld geworden."